

بررسی اثربخشی آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی و
تاب آوری در معلولین جسمی حرکتی 18-30 ساله شهرستان آبادان

علی شریفی منش

کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی

ali.sharifimanesh@gmail.com

زینب عامری

دانشجوی دکتری سلامت

ameri.phd.h@gmail.com

کفایت سلمانیان

کارشناسی روانشناسی عمومی

Kefayat.salmaniyn@gmail.com

چکیده

این تحقیق با هدف بررسی اثربخشی آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی و تاب آوری در معلولین جسمی حرکتی پسر 18 تا 30 ساله در شهرستان آبادان انجام شده است. جامعه آماری شامل کلیه معلولین جسمی حرکتی 18 تا 30 ساله پسر ثبت شده در واحد توانبخشی اداره بهزیستی شهرستان آبادان در سال 93 بود. طرح پژوهش نیمه تجربی و از نوع پیش آزمون و پس آزمون با گروه کنترل بود. گروه آزمایش و کنترل به روش تصادفی انتخاب شدند و قبل از اعمال مداخله هر دو گروه مورد پیش آزمون قرار گرفتند و در پایان مداخله 9 جلسه آموزش گروهی عزت نفس نیز برای هر دو گروه پس آزمون اجرا گردید. نمونه آماری به صورت تصادفی انتخاب شدند که در دو گروه آزمایشی و کنترل قرار گرفتند تعداد افراد گروه آزمایشی 15 نفر و تعداد گروه کنترل 15 نفر تقسیم شدند. جهت گردآوری اطلاعات از دو پرسشنامه تاب آوری کانر و دیویدسون ، و پرسشنامه خودکارآمدی شر و همکاران استفاده شده است. برای تجزیه از کوواریانس چندمتغیری استفاده شده است. نتایج به دست آمده نشان داد که آموزش عزت نفس بر خودکارآمدی در معلولین جسمی- حرکتی تأثیر معناداری دارد همچنین آموزش عزت نفس بر تاب آوری معلولین جسمی- حرکتی تأثیر معناداری دارد

واژگان کلیدی: آموزش گروهی، عزت نفس، خودکارآمدی، تاب آوری

مقدمه

معلولیت بعنوان یک پدیده اجتماعی از ادوار گذشته تا کنون در جوامع وجود داشته است بطوری که از نظر شناخت موجودیت در روابط فی مابین اجتماعی نیز همیشه بعنوان یک مشکل اساسی مطرح بوده و بین تکامل اجتماعی و علمی بشر از یک سو، و وضع اجتماعی افراد معلول از سوی دیگر روابط ثابتی وجود نداشته است (قاسمی و همکاران، 1388). ناتوانی به عنوان یک سازه به فعالیت های یکپارچه انجام شده توسط فرد از جمله تکالیف، مهارتها و رفتارها، مربوط است (سازمان بهداشت جهانی، 1980).

در توانبخشی بیشتر متخصصین کاربالینی روی به حداقل رساندن یادمان ناتوانی متمرکز می شوند. تاثیری که معلولیت بروضیت اجتماعی-روانی فرد بر جای میگذارد غیرقابل انکاراست چراکه معلولیت جدا از محدودیت ها یا مشکلاتی که از نظر کنشی در فرد معلول ایجاد می کند، ممکن است تاثیرات سوء روانشناسی بر شخصیت فرد معلول داشته باشد معلولیت جسمی به دسته ای از ناتوانی ها اطلاق می شوند که باعث می شود فرد نتواند به مدت حداقل 6 ماه از اندام خود دیباخشی از آن به طور موثر استفاده نماید (نیکخواه همکاران، 1388).

در طبقه بندی بین المللی ناتوانی کارکردی و سلامت، معلولیت به عنوان یک اصطلاح چتری برای آسیب ها، محدودیت های کارکردی و مشارکتی مطرح شده است. بنابراین تعریف عدم معلولیت و معلولیت بر اساس یک الگوی زیستی، روانی و اجتماعی تبیین میشود. چرا که معلولیت نتیجه یک اختلال یا ناتوانی است که از انجام یک یا چند نقش طبیعی که مبتنی بر سن، جنس و سایر عوامل اجتماعی و فرهنگی است، می کاهد و یا جلوگیری میکند. امروز توجه به کیفیت زندگی بعنوان هدف نهایی توانبخشی در افراد دچار ناتوانی جسمی به گونه ای گسترده مورد پژوهش متخصصان توان بخشی قرار گرفته است (تریش من، 1988، روس لر، 1990؛ کرائوس و دی ویس، 1992؛ وايت نك، 1993؛ چابون کلایتون، وان در گریف، 1995). پژوهش ها نشان میدهد که کیفیت زندگی افراد دچار ناتوانی جسمی، در مقایسه با جمعیت عادی، پایین تر است. تحقیقات نشان میدهد که تلاش در جهت افزایش عزت نفس معلولان جسمی در توانبخشی آنها از اهمیت خاصی برخوردار است. راهبردهای درمان روانشناسی در مراحل مقدماتی و با جهت گیری شناختی-رفتاری در مراحل بعدی در بهبود وضعیت روانشناسی افراد با معلولیت جسمی-حرکتی موثر شناخته شده است (لیونه، 1989).

یکی از مهمترین نیازهای انسان که او را در برابر اضطراب و رویدادهای فشارزا محافظت می نماید عزت نفس است مفهومی که در دهه های اخیر بیش از پیش مورد توجه روانشناسان قرار گرفته است. عزت نفس از مهمترین جنبه های شخصیت و تعیین کننده ویژگیهای رفتاری و شکوفایی انسان است و بیشتر صاحبنظران آن را عامل مهم و اساسی در سازگاری عاطفی و اجتماعی می دانند (لی، 1994).

ایجاد روابط گرم و صمیمی با انسان های دیگر منبع اعتماد و ایمنی و آسایش هر انسان است که به تبع آن می تواند در رشد عزت نفس و کاهش احساس کم رویی و بی ارزشی او موثر واقع شود. روانشناسان معتقدند که احساس بی ارزشی عمیق یا فقدان عزت نفس ریشه ی بسیاری از ناهنجاری های روانی است که در میان افراد دیده می شود (بیابانگرد 1380).

پژوهش هایی که تأثیر عزت نفس را بررسی کرده اند، نشان داده اند که عزت نفس پایین پیامدهایی مانند اضطراب و افسردگی (کاپلان 1996)، اختلال های جسمی و روانی (اوگدن 1998)، مشکلات رفتاری و ارتباطی (سلیمی 1376) و رفتارهای انحرافی (کاپلان 1996) را به دنبال دارد. در تحقیقاتی هم که آلیسون انجام داده است مشخص شده که افراد با عزت نفس پائین علائمی مثل شکایت جسمانی، بی تفاوتی، احساس تنها، افسردگی و نالمیدی را بروز می دهند (بیابانگرد 1372) بی تردید چنین پیامدهایی میزان آسیب پذیری فرد را افزایش می دهد که این نیز به نوبه ی خود در روابط میان فردی و اجتماعی عواقبی چون جدا افتادن فرد از ایفای نقش بهنجر را به دنبال دارد (کاپلان 1996).

همچنین خودکارآمدی عاملی مهم در نظام سازنده‌ی شایستگی انسان است. انجام وظایف از سوی افراد مختلف با مهارت‌های مشابه در موقعیت‌های متفاوت به صورت ضعیف، متوسط و یا قوی و یا فرد در شرایط متفاوت به تعییرات باورهای خودکارآمدی آنان واپسخواست است. به همین دلیل، احساس خودکارآمدی، افراد را قادر می‌کند تا با استفاده از مهارت‌ها در برخورد با موانع کارهای فوق العاده ای انجام دهند. عملکرد موثر، هم به داشتن مهارت‌ها و هم به باور در توانایی انجام آن مهارت‌ها نیازمند است. اداره کردن موقعیت‌های دائم التغییر، مبهم، غیرقابل پیش‌بینی و استرس‌زا، مستلزم داشتن مهارت‌های چند‌گانه است (عبداللهی، 1385).

باندورا خودکارآمدی را به عنوان عقیده به توانایی‌های فرد در سازماندهی و اجرای یک سری اعمال مورد نیاز برای رسیدن به یک هدف تعریف می‌کند (کوربانگلو، اکویانلو، یومی، 2006).

همچنین تاب آوری به عنوان یک فرآیند، توانایی یا پیامد سازگاری موفقیت آمیز با شرایط تهدید کننده تعریف شده است (لاتار و چیجیتی، 2002).

تاب آوری به عنوان یک صفت شخصی نسبتی پایدار برای جهش رو به عقب در مواجهه با تجارب منفی و سازگاری همراه با تاب آوری و مقتضای تعییر شرایط زندگی تعریف می‌شود. (تاوگد و فرد ریکسون 2002).

تاب آوری صرفاً پایداری در برابر آسیب‌ها و یا شرایط تهدید آمیز نیست (حالی افعالی در رویارویی با شرایط خطرناک نیست) بلکه شرکت فعال و سازنده فرد در محیط است و می‌توان گفت که انعطاف پذیری، توانمندی فرد در برقراری تعادل زیستی - روانی، در شرایط خطرناک می‌باشد (کانر و دیویدوسون، 2003).

اینکه تا چه اندازه عزت نفس می‌تواند در خودکارآمدی و تاب آوری معلولین تأثیر بگذارد از جمله سئوالاتی است که در این تحقیق به بررسی آن پرداخته خواهد شد. هدف از پژوهش حاضر بررسی میزان اثر بخشی آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی و تاب آوری در معلولین جسمی - حرکتی 18 تا 30 ساله پسر در شهرستان آبادان می‌باشد. بنابراین سؤال اصلی تحقیق حاضر این است که آیا آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی و تاب آوری در معلولین جسمی - حرکتی تأثیر دارد یا خیر؟

در طول تاریخ بشری، معلولان همواره به عنوان مهجه‌ترین افسار جامعه پنداشته شده‌اند. برحسب هایی مانند ناتوان، ناقص الخلقه، بیمار و غیره القابی بوده است که در طول زمان و همراه با پیشرفت فرهنگ و علوم در جوامع مختلف به این گروه گفته شده است. افراد معلول جسمی همیشه درگیر تنش‌ها و تنیدگی‌های زیادی در طول زندگی خود هستند که همواره ذهن آنها را به خود درگیر کرده و در اکثر موارد ناتوانی آنها را زیر سوال میبرد بطوریکه با کوچکترین شکستی احساس حقارت کرده و بیشتر از قبل نامید و دلسُر میشوند. بنابراین خواسته یا ناخواسته مسیر زندگی شان را طوری هدایت میکنند که از چنین موقعیت‌هایی که توانایی فردی آنها مورد آزمون قرار می‌گیرد، پرهیز کنند. بدین ترتیب به این احساس منفی نسبت به خودشان و همچنین نسبت به دیگران و محیط اطراف، هر روز بیش از پیش در آنان تقویت میشود. اهمیت دیگر تحقیق آن است که به آموزش عزت نفس می‌پردازد. عزت نفس در فرآبادی از می‌شود که به دنبال کسب موفقیت و تجارب تازه باشند.

خودکارآمدی شکلی از اعتماد به نفس در یک موقعیت خاص، یا باور اینکه شخص، باکفایت است و قادر به انجام آنچه که در یک موقعیت خاص لازم است، می‌باشد. اعتماد به نفس یک خصیصه‌ی شخصیتی با ثبات تر نسبت به خودکارآمدی است، در صورتی که خودکارآمدی ممکن است به شدت دچار افت و خیز شود.

کسانی که خودکارآمدی بالایی دارند، هدف‌های چالش برانگیزتر و بالاتری را برمی‌گزینند، خود را بیشتر باور دارند، کوشش و پافشاری بیشتری نشان می‌دهند. خودکارآمدی بیشتر از اینکه تحت تاثیر ویژگی‌های هوش باشد، تحت تاثیر ویژگی‌های

شخصیتی از

جمله خودباوری (اعتماد به نفس) تلاشگر بودن و تحت کنترل درآوردن تکانه ها (خودرهبری)، قرار دارد (لوتانز و پترسون ، 2002).

تاب آوری می تواند باعث شود که فرد پیروزمندانه از رویدادهای ناگوار بگذرد و علی رغم قرار گرفتن در معرض تنש های شدید، شایستگی اجتماعی و تحصیلی او ارتقاء یابد. تاب آوری نوعی ویژگی است که از فردی به فرد دیگر متفاوت است و میتواند به مرور زمان رشد کند یا کاستی یابد. پژوهشگران در مطالعه های خود دریافته اند، بسیاری از انسان ها که در معرض آسیب قرار گرفته اند می توانند به سلامت از آن بگذرند و حتی به رشدی بیش از پیش دست یابند. به همین دلیل آنها به این فکر افتادند که اگر بتوان ویژگی تاب آوری را در افراد شناخت، می توان از این ویژگی در آموزش دیگران به ویژه در زمان کودکی و نوجوانی استفاده کرد. این تحقیقات نشان داده است که میزان عوامل خطر و عوامل محافظ نقش بسیار مهمی در سوق دادن افراد به سمت تاب آوری یا آسیب روانی اجتماعی دارد و عوامل خطر، شرایط و وضعیت هایی هستند که احتمال آسیب روانی - اجتماعی را در شخص افزایش می دهند، مثل فقر، شکست تحصیلی، ولی عوامل محافظ، شرایط و وضعیت هایی هستند که احتمال آسیب روانی - اجتماعی را در شخص کاهش می دهند، مثل داشتن اعتمادبه نفس، روابط مهربانانه در خانواده، تاب آوری یکی از عوامل محافظتی است که همراه با سایر محافظ نقش مهمی در موفقیت افراد و جان به در بردن از شرایط ناگوار دارد. تحقیقات نشان داده است. بسیاری از کودکان و نوجوانان که در

محیط های پرخطری رشد کرده اند بدلیل اینکه در زندگی آنها عامل یا عوامل محافظتی وجود داشته است توanstه اند این مشکلات را پشت سر گذاشته از زندگی سالمی برخوردار شوند و به عنوان افراد دارای ویژگی تاب آوری از آنها یاد می شود. تاب آوری می تواند باعث شود که فرد پیروزمندانه از رویدادهای ناگوار بگذرد و علی رغم قرار گرفتن در معرض تنش های شدید، شایستگی اجتماعی تحصیلی و شغلی او ارتقاء یابد (خرایلی پارسا، 1386).

با توجه به اینکه اعتماد بنفس، شخصیت، استقامت و بردباری و امید در شخص می تواند باعث افزایش خودکار آمدی و تاب آوری گردد و با توجه به وضعیت معلولین بررسی این موضوع از اهمیت خاصی برخوردار است.

اهداف کلی:

1- بررسی اثربخشی آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در معلولین جسمی حرکتی 18 تا 30 ساله پسر در شهرستان آبادان

2- بررسی اثربخشی آموزش گروهی عزت نفس بر تاب آوری در معلولین جسمی حرکتی 18 تا 30 ساله پسر در شهرستان آبادان

اهداف فرعی:

1- تعیین اثربخشی آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در درگیر کردن گروههای اجتماعی در معلولین جسمی-حرکتی

2- تعیین اثربخشی آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در درگیر کردن والدین در معلولین جسمی-حرکتی

3- تعیین اثربخشی آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در خلق جو مثبت در معلولین جسمی-حرکتی

4- تعیین اثربخشی آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی آموزشی در معلولین جسمی-حرکتی

5- تعیین اثربخشی آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در تأثیر گذاشتن بر منافع در معلولین جسمی-حرکتی

6- تعیین اثربخشی آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در تصمیم گیری مؤثر در معلولین جسمی-حرکتی

7- تعیین اثربخشی آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی انطباطی در معلولین جسمی-حرکتی

فرضیه های اصلی:

1- آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی معلولین جسمی-حرکتی تاثیر دارد.

2- آموزش گروهی عزت نفس بر تاب آوری معلولین جسمی-حرکتی تاثیر دارد.

فرضیه های فرعی:

- 1-آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در درگیر کردن گروههای اجتماعی در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.
- 2-آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در درگیر کردن والدین در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.
- 3-آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در خلق جو مثبت در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.
- 4-آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی آموزشی در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.
- 5-آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در تأثیر گذاشتن بمنافع در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.
- 6-آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در تصمیم گیری مؤثر در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.
- 7-آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی انطباطی در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.

روش تحقیق (فونت B Nazanin - اندازه 12 - پرنگ)

این طرح پژوهش نیمه تجربی وازنوع پیش آزمون و پس آزمون باگروه کنترل بود. گروه آزمایشی و کنترل به روش تصادفی انتخاب شدندوقبل ازاعمال مداخله، هردو گروه مورد پیش آزمون قرار گرفتندو درپایان مداخله 9 جلسه آموزش گروهی عزت نفس، بعداز 2ماه آزمون (پس آزمون) برای اثربخشی عزت نفس بر خودکارآمدی وتاب آوری معلولین جسمی- حرکتی انجام گرفت.

جدول 1- نگاره طرح آزمایش تحقیق حاضر

گروه	پیش آزمون	متغیر مستقل	پس آزمون
آزمایش	T ₁	X ₁	T ₂
کنترل	T ₁	-	T ₂

جامعه آماری:

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه معلولین جسمی حرکتی 30-18 ساله ثبت شده در واحد توانبخشی اداره بهزیستی شهرستان آبادان درسال 93 بود که تعداد آنها 800 نفر بوده است.

نمونه، روش نمونه گیری و حجم نمونه:

باتوجه به اینکه این پژوهش آزمایشی است، نمونه ای به تعداد 30 نفر از کلیه ای معلولین جسمی - حرکتی ثبت شده پسر در بهزیستی شهرستان آبادان سال 93 بطور تصادفی دردسترس انتخاب شدند و سپس به صورت تصادفی در دو گروه آزمایشی و کنترل قرار گرفتند تعداد افراد گروه آزمایشی 15 نفر و تعداد گروه کنترل 15 نفر تقسیم شدند.
ابزارهای گردآوری داده ها (اطلاعات):

در این پژوهش جهت گردآوری اطلاعات از ابزار پرسشنامه استفاده گردیده است. به همین منظور از دو پرسشنامه (الف) پرسشنامه ای تاب آوری کانر و دیویدسون ب: پرسشنامه ای خودکارآمدی شر و همکاران استفاده شده است.

پرسشنامه ای خودکارآمدی عمومی شر

به منظور سنجش باورهای خودکارآمدی دانشجویان از پرسشنامه ای باورهای خودکارآمدی شر و همکاران (1982) استفاده شد. این مقیاس که برای خودکارآمدی عمومی در نظر گرفته شده، دارای 17 ماده میباشد برای هر ماده این مقیاس 5 پاسخ پیشنهاد شده که بر ماده 1 تا 5 امتیاز تعلق میگیرد. این 5 پاسخ عبارتند از: کاملاً مخالف، مخالف، بی نظر، موافق، و کاملاً

موافق ماده های شماره 15، 13، 8، 9، 13، 1 که بر حسب مقیاس لیکرت است به ترتیب نمراتی از 5 الی 1 میگیرند و بقیه آیتم ها یعنی شماره های 2، 4، 5، 6، 7، 10، 12، 14، 16، 17 نمراتی از 1 تا 5 می گیرند. بدین ترتیب بالاترین نمره خودکارآمدی در این مقیاس 85 و پایین ترین نمره 17 می باشد. نمرات بالاتر بیانگر خودکارآمدی قوی تر و نمرات پایین تر بیانگر خودکارآمدی ضعیف تری می باشد. کرامتی (1380) در تحقیق خود آلفای کرونباخ با همسانی کلی سوالات را برابر 85% به دست آورد. براتی (1375) از یک تحقیق برای به دست آوردن اعتبار سازه های آزمون، این آزمون را به همراه آزمون دیگری به نام مقیاس عزت نفس روی یک گروه 100 نفری انجام داده است و همبستگی 0.061 را گزارش کرد که در سطح 5% معنادار می باشد. علت استفاده محقق از مقیاس عزت نفس این است که شرود و همکاران (1982) آن را به عنوان یکی از متغیرهای همبسته با خودکارآمدی معرفی کرده است.

شرود (1982) اعتبار محاسبه شده از طریق آلفای کرونباخ برای خودکارآمدی عمومی را 76% ذکر می کند. روایی این مقیاس از طریق روایی سازه به دست آمده است. در این پژوهش نیز با استفاده از آلفای کرونباخ ضریب پایایی برابر با 74% به دست آمد. براساس پژوهشهایی که در ایران انجام شده ضرایب اعتبار از طریق روش دو نیمه کردن به ترتیب از 76% تا 79% و 85% گزارش شده اند (مبنی، 1384).

مقیاس تاب آوری کانرود یویدسون

این مقیاس دارای 25 گویه پنج گزینه ای (هر گزبه ندرت، گاهی اوقات، اغلب و همیشه) است که محمدی (1384) آن را برای استفاده در ایران انطباق داد. محمدی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ، ضریب پایایی مقیاس را 89% بدست آورد. روایی مقیاس را به روش همبستگی هرگویه با نمره کل مقوله ضریب های 41% تا 64% بدست آورد. سامانی، جوکار و صحراء (1386). در یک بررسی مقطعی پایایی مقیاس رادردانشجویان شیراز و به کمک ضریب آلفای کرونباخ برابر با 87% به دست آوردند و در محاسبه اعتبار مقیاس نتایج تحلیل عامل مقیاس مقدار ضریب kmo را برابر 89% و مقدار آزمون کرویت بارتلت را برابر 83 محاسبه کرد.

چوی (2004) باهدف ارزیابی روانسنجی مقیاس روسی تاب آوری مطالعه های را انجام داد، نسخه ترجمه شده هردو عامل را که مقیاس تاب آوری می سنجد (قابلیت شخصی و پذیرش فردی وزندگی) دربرداشت، اما فرم اصلاح شده آن به صورت یک مقیاس دوازده آیتمی مورداستفاده قرار گرفت، در این ساختار دو عاملی، 9 مورد شایستگی فردی و 3 مورد پذیرش فردی وزندگی را در بر گرفت، اطلاعات حاصل از یک تحقیق طولی از 224 زن متعلق به اتحاد جماهیر شوروی سابق را تحلیل و بررسی کرد. تحلیل پایایی (همسانی درونی) 88% را رائمه داد، اعتبار همزمان مقیاس با همبسته نمودن آن با شاخص سختی خانوادگی (r = 0.25) و مقیاس فشار ادراک شده (r = 0.418) تایید شد. هیامن، لی و کوری (2003) پایایی و روایی P = 0.01 مقیاس تاب آوری ترجمه شده به زبان اسپانیایی را مورد آزمون قرار دادند. به این منظور 315 زنی که دارای نژاد مکزیکی بودند و در مطالعه وسیع تری شرکت کرده بودند به دلیل آسان بودن نمونه در نظر گرفته شدند. از میان آنها اطلاعات 147 زن که از نظر خواندن و نوشتن به زبان اسپانیایی برتری داشتند در تحلیل داده ها مورد استفاده قرار گرفت. فرم انگلیسی مقیاس شامل 25 مورد کلی، 17 مورد در ارتباط با قابلیت شخصی و 8 مورد در ارتباط با پذیرش خود زندگی بود، پس از حذف 2 مورد از سوالات، مقیاس به صورت 23 سوالی درآمد. پایایی (همسانی درونی) مقیاس به کمک آلفای کرونباخ تخمین زده شد که برابر 93% بود. بدست آمد که برای مقیاس 23 سوالی و همچنین خرده مقیاسهای آن قبل قبول بود. روایی مقیاس با همبستگی مثبت معنادار بین تاب آوری و رضایت از زندگی (P < 0.001، r = 0.35) و همبستگی منفی معنادار بین تاب آوری و علائم افسردگی (P < 0.01، r = 0.29) به صورت معنادار نشان داده شد. این تحلیل مناسب بودن فرم 23 سوالی و اسپانیایی ساکن آمریکا تایید کرد. در پژوهش حاضر برای تعیین پایایی پرسشنامه یادشده نیاز روش آلفای کرونباخ استفاده شده که برابر است با 0.71 که بیانگر ضریب پایایی مطلوب است.

روش های تجزیه و تحلیل داده ها(اطلاعات)

بمنظور تجزیه و تحلیل داده ها از آمار توصیفی شامل فراوانی، درصد، میانگین، انحراف معیار، و برای پاسخ به فرضیه های تحقیق از کوواریانس چندمتغیری و تحلیل کوواریانس یک راهه استفاده شده و برای تجزیه و تحلیل داده ها ازنرم افزار spss-18 استفاده گردیده است.

یافته ها

فرضیه های فرعی:

فرضیه اول: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در درگیر کردن گروههای اجتماعی در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.

جدول 2- تحلیل کوواریانس نمرات پس آزمون خودکارآمدی در درگیر کردن گروههای اجتماعی در گروههای مورد مطالعه

منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	مجذور میانگین	F	سطح معناداری	مجذور اتا	توان آماری
مدل	5.449	1	5.449	5.169	0.031	0.156	0.593
پیش آزمون	56.021	1	56.021	53.141	0.000	0.655	1.000
گروه ها	5.449	1	5.449	5.169	0.031	0.156	0.593
خطا	29.517	28	1.054				
کل	87441.967	30					

همان طور که نتایج جدول 2 نشان می دهد بین گروه ها در سطح ($P < 0.01$) تفاوت معناداری وجود دارد. لذا این فرضیه که آموزش عزت نفس باعث تأثیر بر خودکارآمدی در درگیر کردن گروههای اجتماعی می گردد، تأیید می شود. میزان این تأثیر 15 درصد است. توان آزمون نیز توانی به اندازه 59 درصد دارد. با توجه به اینکه میانگین نمرات پس آزمون خودکارآمدی در درگیر کردن گروههای اجتماعی در گروه آزمایش از نمرات پیش آزمون خودکارآمدی در درگیر کردن گروههای اجتماعی در گروه کنترل بیشتر است پس نتایج تحقیق مؤید این است که آموزش عزت نفس، خودکارآمدی در درگیر کردن گروههای اجتماعی را در بین معلولین حرکتی- جسمی افزایش می دهد.

فرضیه دوم: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در درگیر کردن والدین در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.

جدول 3- تحلیل کوواریانس نمرات پس آزمون بر خودکارآمدی در درگیر کردن والدین در معلولین جسمی- حرکتی در گروههای مورد مطالعه

منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	مجذور میانگین	F	سطح معناداری	مجذور اتا	توان آماری
مدل	69.528	1	69.528	206.256	0.000	0.880	1.000
پیش آزمون	1.326	1	1.326	3.935	0.057	0.123	0.482
گروه ها	69.528	1	69.528	206.256	0.000	0.880	1.000
خطا	9.43	28	0.337				
کل	90939.000	30					

همان طور که نتایج جدول 3 نشان می دهد بین گروه ها در سطح ($P<0.01$) تفاوت معناداری وجود دارد. لذا این فرضیه که آموزش عزت نفس باعث تأثیر بر خودکارآمدی در درگیر کردن والدین در معلولین جسمی- حرکتی می گردد، تأیید می شود. لذا فرضیه تأیید می گردد. میزان این تأثیر 88 درصد است. توان آزمون نیز توان بسیار بالایی به اندازه 100 درصد دارد. با توجه به اینکه میانگین نمرات پس آزمون خودکارآمدی در درگیر کردن والدین در معلولین جسمی- حرکتی در گروه آزمایش از نمرات پیش آزمون خودکارآمدی در درگیر کردن والدین در معلولین جسمی- حرکتی را در بین معلولین حرکتی- جسمی افزایش می دهد.

فرضیه سوم: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در خلق جو مثبت در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد

جدول 4- تحلیل کواریانس نمرات پس آزمون بر خودکارآمدی در خلق جو مثبت در معلولین جسمی- حرکتی در گروههای مورد مطالعه

منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	مجذور میانگین	F	سطح معناداری	مجذور اتا	توان آماری
مدل	5.052	1	5.052	4.729	0.038	0.144	0.556
پیش آزمون	19.580	1	19.850	18.580	0.000	0.399	0.986
گروه ها	5.052	1	5.052	4.729	0.038	0.144	0.556
خطا	29.915	28	1.068				
کل	87407.000	30					

همان طور که نتایج جدول 4 نشان می دهد بین گروه ها در سطح ($P<0.01$) تفاوت معناداری وجود دارد. لذا این فرضیه که آموزش عزت نفس باعث تأثیر بر خودکارآمدی در خلق جو مثبت در معلولین جسمی- حرکتی می گردد، تأیید می شود. لذا فرضیه تأیید می گردد. میزان این تأثیر 14 درصد است. توان آزمون نیز توان به اندازه 55 درصد دارد. با توجه به اینکه میانگین نمرات پس آزمون خودکارآمدی در خلق جو مثبت در معلولین جسمی- حرکتی در گروه آزمایش از نمرات پیش آزمون خودکارآمدی در خلق جو مثبت در معلولین جسمی- حرکتی را در بین معلولین حرکتی- جسمی افزایش می دهد.

فرضیه چهارم: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی آموزشی در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.

جدول 5- تحلیل کواریانس نمرات پس آزمون بر خودکارآمدی آموزشی در معلولین جسمی- حرکتی در گروههای مورد مطالعه

منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	مجذور میانگین	F	سطح معناداری	مجذور اتا	توان آماری
مدل	1068.688	1	1068.688	390.243	0.000	0.933	1.000
پیش آزمون	24.977	1	24.977	9.121	0.005	0.246	0.830
گروه ها	1068.688	1	1068.688	390.243	0.000	0.933	1.000
خطا	76.679	28	2.739				
کل	106403.000	30					

همان طور که نتایج جدول 5 نشان می دهد بین گروه ها در سطح ($P<0.01$) تفاوت معناداری وجود دارد. لذا این فرضیه که آموزش عزت نفس باعث تأثیر بر خودکارآمدی آموزشی در معلولین جسمی- حرکتی می گردد، تأیید می شود. لذا فرضیه تأیید می گردد. میزان این تأثیر 93 درصد است. توان آزمون نیز توان بسیار بالایی به اندازه 100 درصد دارد. با توجه به اینکه

میانگین نمرات پس آزمون خودکارآمدی آموزشی در معلولین جسمی-حرکتی در گروه آزمایش از نمرات پیش آزمون خودکارآمدی آموزشی در معلولین جسمی-حرکتی را در بین معلولین حرکتی-جسمی افزایش می دهد.

فرضیه پنجم: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در تأثیر گذاشتن برمنافع در معلولین جسمی-حرکتی تاثیر دارد.

جدول 6- تحلیل کواریانس نمرات پس آزمون بر خودکارآمدی در تأثیر گذاشتن برمنافع در معلولین جسمی-حرکتی در گروههای مورد مطالعه

منبع	مجموع مجذورات	درجہ آزادی	مجذور میانگین	F	سطح معناداری	مجذور اتا	توان آماری
مدل	5.449	1	5.449	5.169	0.031	0.156	0.593
پیش آزمون	64.021	1	56.021	53.141	0.000	0.655	1.000
گروه ها	5.449	1	5.449	5.169	0.031	0.156	0.593
خطا	29.517	28	1.054				
کل	87407.000	30					

همان طور که نتایج جدول 6 نشان می دهد بین گروه ها در سطح ($P<0.01$) تفاوت معناداری وجود دارد. لذا این فرضیه که آموزش عزت نفس باعث تأثیر بر خودکارآمدی در تأثیر گذاشتن برمنافع در معلولین جسمی-حرکتی می گردد، تأیید می شود. لذا فرضیه تأیید می گردد. میزان این تأثیر 15 درصد است. توان آزمون نیز توان به اندازه 59 درصد دارد. با توجه به اینکه میانگین نمرات پس آزمون خودکارآمدی در تأثیر گذاشتن برمنافع در معلولین جسمی-حرکتی در گروه آزمایش از نمرات پیش آزمون خودکارآمدی در تأثیر گذاشتن برمنافع در معلولین جسمی-حرکتی را در بین معلولین حرکتی-جسمی افزایش می دهد.

فرضیه ششم: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در تصمیم گیری مؤثر در معلولین جسمی-حرکتی تاثیر دارد.

جدول 7- تحلیل کواریانس نمرات پس آزمون بر خودکارآمدی در تصمیم گیری مؤثر در معلولین جسمی-حرکتی در گروههای مورد مطالعه

منبع	مجموع مجذورات	درجہ آزادی	مجذور میانگین	F	سطح معناداری	مجذور اتا	توان آماری
مدل	29.559	1	29.559	28.145	0.000	0.501	0.999
پیش آزمون	16.868	1	16.868	16.060	0.000	0.365	0.972
گروه ها	29.559	1	29.559	28.145	0.000	0.501	0.999
خطا	29.407	28	1.050				
کل	87431.000	30					

همان طور که نتایج جدول 7 نشان می دهد بین گروه ها در سطح ($P<0.01$) تفاوت معناداری وجود دارد. لذا این فرضیه که آموزش عزت نفس باعث تأثیر بر خودکارآمدی در تصمیم گیری مؤثر در معلولین جسمی-حرکتی می گردد، تأیید می شود. لذا فرضیه تأیید می گردد. میزان این تأثیر 50 درصد است. توان آزمون نیز توان بسیار بالایی به اندازه 99 درصد دارد. با توجه به اینکه میانگین نمرات پس آزمون خودکارآمدی در تصمیم گیری مؤثر در معلولین جسمی-حرکتی در گروه آزمایش از نمرات پیش آزمون خودکارآمدی در تصمیم گیری مؤثر در معلولین جسمی-حرکتی را در بین معلولین حرکتی-جسمی افزایش می دهد.

فرضیه هفتم: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی انطباطی در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.

جدول 8- تحلیل کواریانس نمرات پس آزمون بر خودکارآمدی انطباطی در معلولین جسمی- حرکتی در گروههای مورد مطالعه

منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	مجذور میانگین	F	سطح معناداری	مجذور اتا	توان آماری
مدل	135.393	1	135.393	118.566	0.000	118.566	1.000
پیش آزمون	11.516	1	11.516	10.085	0.004	10.085	0.865
گروه ها	135.393	1	135.393	118.566	0.000	118.566	1.000
خطا	31.974	28	1.142				
کل	93465.000	30					

همان طور که نتایج جدول 8 نشان می دهد بین گروه ها در سطح ($P<0.01$) تفاوت معناداری وجود دارد. لذا فرضیه که آموزش عزت نفس باعث تأثیر بر خودکارآمدی انطباطی در معلولین جسمی- حرکتی می گردد، تأیید می شود. لذا فرضیه تأیید می گردد. میزان این تأثیر 118 درصد است. توان آزمون نیز توان بسیار بالایی به اندازه 100 درصد دارد. با توجه به اینکه میانگین نمرات پس آزمون خودکارآمدی انطباطی در معلولین جسمی- حرکتی در گروه آزمایش از نمرات پیش آزمون خودکارآمدی انطباطی در معلولین جسمی- حرکتی را در بین معلولین حرکتی- جسمی افزایش می دهد.

فرضیه اصلی:

فرضیه اول: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.

جدول 9- تحلیل کواریانس نمرات پس آزمون بر خودکارآمدی در معلولین جسمی- حرکتی در گروههای مورد مطالعه

منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	مجذور میانگین	F	سطح معناداری	مجذور اتا	توان آماری
مدل	69.273	1	69.273	0.693	0.000	63.126	1.000
پیش آزمون	1.072	1	1.072	0.977	0.331	0.977	0.159
گروه ها	69.273	1	69.273	63.126	0.000	63.126	1.000
خطا	30.727	28	1.097				
کل	55570.0	30					

همان طور که نتایج جدول 9 نشان می دهد بین گروه ها در سطح ($P<0.01$) تفاوت معناداری وجود دارد. لذا فرضیه که آموزش عزت نفس باعث تأثیر بر خودکارآمدی در معلولین جسمی- حرکتی می گردد، تأیید می شود. لذا فرضیه تأیید می گردد. میزان این تأثیر 63 درصد است. توان آزمون نیز توان بسیار بالایی به اندازه 100 درصد دارد. با توجه به اینکه میانگین نمرات پس آزمون خودکارآمدی در معلولین جسمی- حرکتی در گروه آزمایش از نمرات پیش آزمون خودکارآمدی در معلولین جسمی- حرکتی را در بین معلولین حرکتی- جسمی افزایش می دهد.

فرضیه دوم: آموزش گروهی عزت نفس بر تاب آوری معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.

جدول 10- تحلیل کواریانس نمرات پس آزمون بر تاب آوری در معلولین جسمی- حرکتی در گروههای مورد مطالعه

منبع	مجموع مجذورات	درجه آزادی	مجذور میانگین	F	سطح معناداری	مجذور اتا	توان آماری
مدل	248.205	1	248.205	49.904	0.000	0.641	1.000
پیش آزمون	22.017	1	22.017	4.427	0.044	0.137	0.529
گروه ها	248.205	1	248.205	49.904	0.000	0.641	1.000
خطا	139.262	28	4.974				
کل	81924.000	30					

همان طور که نتایج جدول 10 نشان می دهد بین گروه ها در سطح ($P<0.01$) تفاوت معناداری وجود دارد. لذا این فرضیه که آموزش عزت نفس باعث تأثیر بر تاب آوری در معلولین جسمی- حرکتی می گردد، تأیید می شود. لذا فرضیه تأیید می گردد. میزان این تأثیر 64 درصد است. توان آزمون نیز توان بسیار بالایی به اندازه 100 درصد دارد. با توجه به اینکه میانگین نمرات پس آزمون تاب آوری در معلولین جسمی- حرکتی در گروه آزمایش از نمرات پیش آزمون تاب آوری در معلولین جسمی- حرکتی را در بین معلولین حرکتی- جسمی افزایش می دهد.

بحث و نتیجه‌گیری (فونت B – اندازه 12 – پرنگ)

از آنجا که تاکنون پژوهشی تحت این عنوان «بررسی تأثیر آموزش عزت نفس بر خودکارآمدی و تاب آوری معلولین» صورت نگرفته است، لذا در تبیین فرضیه ها سعی شده است تا به نزدیکترین تحقیقات با موضوع حاضر اشاره گردد.

فرضیه اصلی اول: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی معلولین جسمی- حرکتی تأثیر دارد.

در بررسی فرضیه اول نتایج بدست آمده نشان داد که آموزش عزت نفس بر خودکارآمدی تأثیر مثبت دارد. نتایج بدست آمده با نتایج توبلین(2010)، گیلبرت(2010)، ناپالی(2010)، پاول(2010)، نوریک(2008)، استامبر(2007)، لیبومیرسکی و همکاران(2005)، بیتسکو(2009)، میرزایی تشنجی و همکاران(1388) عابدی، میزایی(1385)، صالح زاده ابرقوئی(1387)، غلامعلیان(1386)، جوزدانی طبائی(1388) تا حدودی همخوانی دارد. همچنین نتایج بدست آمده با نتایج بشارت (1386)، بشارت(1387)، رحیمیان بوگر و اصغرثزاد فرید(1387)، سامانی، جوکار و صحراءگرد (1386)، شاکری نیا و محمدپور (1387)، هم راست می باشد. هرچند که تحقیق در راستای تأثیر مستقیم بر خودکارآمدی انجام نشده بود اما می توان با توجه به عوامل شناختی که بررسی شده است می توان نتایج آنها را با نتایج تحقیق بسط داد.

مطالعه فرا تحلیلی از 68 پژوهش منتشر شده در زمینه ای خودکارآمدی که بین سال های 1989 تا 1997 انجام شده اند نشان داده اند که باورهای خودکارآمدی به طور مثبت با اقدامات افراد رابطه دارند (به نقل از احمدیان، 1384) چنانچه معلول به سازگاری با خود و سازگاری با دیگران دست یافته باشد، این امر موجب ارضاء روانی، عاطفی و آرامش روحی آنها می شوند و هم چنین موجب ارتقاء روحیه مسئولیت پذیری، مشارکت و فعالیت اثر بخش و نهایتاً موجب تحقق اهداف فردی، گروهی و سازمانی و نهایتاً خودکارآمدی می شود (صلب صیادی، 1388).

در تبیین نتایج فوق نیز می توان گفت که عزت نفس می تواند باعث تأثیر بر خودکارآمدی معلولان شود، شخصی که دارای اعتماد به نفس بالا باشد به ارزش و لیاقت خود در حل مسائل و مشکلات پی برد و و سعی در بهتر کردن زندگی خود خواهد کرد. عزت نفس باعث می شود که شخص احساس قوی بودن بکند و در اداره امور محکم تر ظاهر شود. نتایج به دست آمده با

نتایج استرلینگ و همکاران(2007) و هریس و همکاران (2007) مطابقت می کند. در تحقیق هریس و همکاران نتایج به دست آمده نشان داد که ترس زیاد از شکست و عزت نفس پنهان پایین، پیش بینی کننده های خود ناتوان سازی هستند و همچنین سطوح بالای آزمون اضطراب و سطح بالای عزت نفس پنهان به طور خاص به خود ناتوان سازی مربوط می شود. لذا نتایج نشان می دهد که که بین خودکارآمدی و ناتوان سازی کلی همبستگی منفی وجود دارد . افراد با عزت نفس پائین علاقمندی مثل شکایت جسمانی، بی تفاوتی، احساس تنها ی، افسردگی و نالمیدی را بروز می دهند(بیانگرد 1372). بی تردید چنین پیامدهایی میزان آسیب پذیری فرد را افزایش می دهد که این نیز به نوبه ای خود در روابط میان فردی و اجتماعی عاقبی چون جدا افتادن فرد از ایفای نقش بهنجار را به دنبال دارد(کاپلان 1996).

فرضیه اصلی دوم: آموزش گروهی عزت نفس بر تاب آوری معلولین جسمی-حرکتی تاثیر دارد.

در بررسی فرضیه دوم نتایج بدست آمده نشان داد که آموزش عزت نفس بر تاب آوری تأثیر مثبت دارد. نتایج به دست آمده با نتایج اف و همکاران(2008)، پرینس و همکاران(2008)، گاتجار(2007)، محمدی(1384)، رحیمیان بوگر و اصغریزاد فرید(1387) همسو می باشد. در تبیین نتایج فوق می توان گفت که اشخاصی که از توان تاب آوری بالاتری برخوردارند، سلامت روانشناس نیز بالاتر است. عوامل مؤثر بر تاب آوری، لزوم توجه به اعتماد به نفس و مهارت های تطبیقی و همچنین توجه به متغیرهای فردی به عنوان واسطه رفتار تاب آورانه دارد. درجات مختلف تاب آوری از طریق تاثیرگذاری بر حرمت خود، شایستگی و استحکام شخصی، تحمل عواطف منفی، مهارگری و معنویت با شاخص های سلامت و آسیب پذیری روانشناسی مرتبط می شود. تجربه هیجان های مثبت به افراد دارای تاب آوری کمک می کند که بتوانند با استرسهای روزمره بهتر مقابله کنند .

فرضیه های فرعی :

فرضیه اول: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در درگیر کردن گروههای اجتماعی در معلولین جسمی-حرکتی تاثیر دارد.

در بررسی فرضیه اول مشخص گردید که آموزش عزت نفس، خودکارآمدی در درگیر کردن گروههای اجتماعی را بین معلولین حرکتی- جسمی افزایش می دهد. نتایج به دست آمده با نتایج توبلین(2010)، گیلبرت(2010)، ناپالی(2010)، پاول(2010)، نوریک(2007)، استامبر(2008)، لیبومیرسکی و همکاران تا حدودی همخوانی دارد.

فرضیه دوم: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در درگیر کردن والدین در معلولین جسمی-حرکتی تاثیر دارد. در بررسی فرضیه دوم نتایج به دست آمده نشان داد که آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در درگیر کردن والدین در معلولین جسمی-حرکتی در بین معلولین حرفه ای افزایش می دهد. نتایج به دست آمده با نتایج استرلینگ و همکاران(2007) مطابقت می کند

فرضیه سوم: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در خلق جو مثبت در معلولین جسمی-حرکتی تاثیر دارد .

نتایج بدست آمده از تحقیق نشان داد که آموزش گروهی عزت نفس بر خلق جو مثبت در معلولین جسمی-حرکتی در بین معلولین حرفه ای افزایش می دهد که این نتایج با نتایج صالح زاده ابرقوئی(1387) و غلامعلیان(1386) هم راستا می باشد.

فرضیه چهارم: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی آموزشی در معلولین جسمی-حرکتی تاثیر دارد.

نتایج بدست آمده نشان داد که آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی آموزشی در معلولین جسمی-حرکتی افزایش می دهد. این نتایج با نتایج بدست آمده از تحقیق هریس و همکاران (2007) مطابقت می کند. در تحقیق هریس و همکاران نتایج به دست آمده نشان داد که ترس زیاد از شکست و عزت نفس پنهان پایین، پیش بینی کننده های خود ناتوان سازی هستند و همچنین سطوح بالای آزمون اضطراب و سطح بالای عزت نفس پنهان به طور خاص به خود ناتوان سازی مربوط می شود.

فرضیه پنجم: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در تأثیر گذاشتن برمنافع در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد. نتایج بدست آمده از تحقیق نشان داد که آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در تأثیر گذاشتن برمنافع در معلولین جسمی- حرکتی را در بین معلولین حرکتی- جسمی افزایش

می دهد. این نتایج با نتایج بشارت (1386) تا حدودی همخوانی دارد. بشارت در تحقیق خود به بررسی مستقیماً به خودکارآمدی نپرداخته است، لیکن اثرات آموزش عزت نفس را در معلولین بررسی نموده است که نتایج او نشان داد که آموزش عزت نفس در معلولین باعث افزایش امید به زندگی و تلاش برای زندگی بهتر خواهد شد.

فرضیه ششم: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در تصمیم گیری مؤثر در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد. نتایج به دست آمده از تحقیق نشان داد که آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی در تصمیم گیری مؤثر در معلولین جسمی- حرکتی را در بین معلولین حرکتی- جسمی افزایش

می دهد. نتایج به دست آمده با نتایج استرلینگ و همکاران (2007) و هریس و همکاران (2007) مطابقت می کند.

فرضیه هفتم: آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی انطباطی در معلولین جسمی- حرکتی تاثیر دارد.

نتایج به دست آمده از تحقیق نشان داد که آموزش گروهی عزت نفس بر خودکارآمدی انطباطی در معلولین جسمی- حرکتی در گروه آزمایش از نمرات پیش آزمون خودکارآمدی انطباطی در معلولین جسمی- حرکتی را در بین معلولین حرکتی- جسمی افزایش می دهد. نتایج تحقیق با تحقیق صالح زاده ابرقوئی (1387) تا حدودی همخوانی دارد. صالح زاده در تحقیق خود نشان داد که آموزش گروهی عزت نفس در ایجاد نظم فکری تأثیر مثبت دارد.

منابع

- 1- اشاره، ح، اصغر نژاد فرید، ع، یکه یزدان دوست، ر، طباطبائی، م. (1383) ارتباط مولفه های هوش هیجانی و ریسک فرار دختران نوجوان . فصلنامه رفاه اجتماعی، سال پنجم، شماره 21
- 2- اشاره، ح، اصغر نژاد فرید، ع، یکه یزدان دوست، ر، طباطبائی، م. (1383) ارتباط مولفه های هوش هیجانی و ریسک فرار دختران نوجوان . فصلنامه رفاه اجتماعی، سال پنجم، شماره 21.
- 3- امینی فسخودی، ق. (1379) مقایسه عزت نفس، باورهای غیر منطقی زناشویی و سازگاری زناشویی بین شوهران دارای محدودیت و بدون محدودیت جسمی- حرکتی . پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی دانشکده تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوارسگان.
- 4- بشارت، م. (1386). انعطاف پذیری کنشی، آسیب پذیری و سلامت روان . مجله علوم و روانشناسی، دور ششم، شماره 24 ، صفحه 373- 383.
- 5- بشارت، م. (1386) تاب آوری، آسیب پذیری و سلامت روان . مجله علوم و روانشناسی، دور ششم، شماره 24 ، صفحه 373
- 6- بشارت، م، صالحی، م، شاه محمدی، خ، نادعلی، ه، زبردست، ع. (1387) رابطه تاب آوری و سختکوشی با موفقیت ورزشی و سلامت روان درورزشکاران. مجله روانشناسی معاصر، دوره سوم شماره 2، صفحه 49-38.
- 7- بیانگرد، ا. (1372). رو شهای ایجاد عزت نفس در کودکان و نوجوانان تهران: انجمن اولیا و مریبان.
- 8- جهانی ملکی، س، شریفی، م، جهانی ملکی، ر و نظری بولانی، گ. (1390). رابطه سطح آگاهی از مهارت های زندگی یا باورهای خودکارآمدی در دانشجویان دانشگاه شهید بهشتی. فصلنامه پژوهش های نوین روان شناختی، 6 (22)، 56-26.
- 9- خرایلی پارسا، ف. (1386). تاب آوری ظرفیت غلبه بر دشواریها، پایداری سرسختانه بهسازی خویشتن. مرکز مشاوره دانشجویی، معاونت دانشجویی و فرهنگی

10-دامغانی

- میرمحله، م. (1382). رابطه پیشانیدهای مهم با هدف گرایی تبحری و ارتباط این متغیر با پیامدهای برگزیده اش در دانش آموزان دختر سال اول دبیرستان های اهواز. پایان نامه کارشناسی ارشد روانشناسی تربیتی، دانشگاه شهید چمران اهواز.
- 11-رحیمیان بوگر، ۱. و اصغریزاد فرید، ع.ا. (1387). رابطه ی سرسختی شناختی و خودتاب آوری با سلامت روان در جوانان و بزرگسالان بازمانده زلزله ی شهرستان بم. مجله ی روانپژوهشی و روانشناسی بالینی ایران، 14(1)، 62-70.
- 12-رحیمیان بوگر، اصغریزاد فرید، ا. (1387). رابطه سرسختی روانشناسختی و خودتاب آوری باسلامت روان در جوانان و بزرگسالان بازمانده زلزله شهرستان بم . مجله روانپژوهشی و روانشناسی بالینی ایران . سال چهاردهم، شماره 1 ،صفحه 62-70 .
- 13-رستمی، ع، نوروزی، ع، زارعی، ع، امیری، م، سلیمانی، م. (1387) بررسی رابطه فرسودگی شغلی و سلامت روان با نقش کنترل کنندگی جنسیت و تاب آوری در میان معلمین ابتدایی . فصلنامه سلامت کار ایران، شماره 3 و 4 ،صفحه 75- 68 .
- 14-ریچ، د. (1382). مهارت های اساسی زندگی. ترجمه: قیطاسی. تهران: انتشارات صابرین.
- 15-سامانی، س، جوکار، ب. صحراءگرد، ن. (1386) تاب آوری، سلامت روانی و رضایتمندی از زندگی. مجله ی روانپژوهشی و روانشناسی بالینی ایران ، 13(3) 290-295
- 16-شاکری نیا، ا، محمدپور، م. (1378) رابطه سرسختی روانشناسختی و انعطاف پذیری باسلامت روان